โพสต์ทูเดย์

บทพิสูจน์สนช.

เค้าลางความเคลือบแคลงสงสัยเริ่มปรากฏตัวอีกครั้งเมื่อ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เข้าชื่อเสนอแก้ไข พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พ.ศ. 2560 พุ่งเป้าไปที่การแก้ไขระบบการสรรหา “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง” อันถือเป็นกลไกใหม่ที่สำคัญซึ่งจะเข้ามาช่วยงาน กกต. ดูแลการเลือกตั้งในระดับพื้นที่ให้กับ กกต.

แม้จะเป็นสิทธิและหน้าที่อันชอบธรรมของ สนช. ซึ่งจะสามา รถเข้าชื่อเสนอขอแก้ไขกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติความพยายามแก้ไขดังกล่าวถูกมองว่ามีเบื้องหน้าเบื้องหลังอยู่หลายประการ ไล่มาตั้งแต่เรื่องความพยายามยื้อการเลือกตั้งออกไปจากที่กำหนด ไปจนถึงต้องการ วางสเปกล็อกตัวผู้ที่จะมาเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งในอนาคต

ที่ผ่านมาการทำงานของ สนช. สะท้อนให้เห็นถึงความพ ยายามยื้อการเลือกตั้งออกไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับผลงานชิ้นโบแดง คือการแก้ไขร่าง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สส. โดยขยายเวลาการให้มีผลบังคับใช้ออกไปอีก 90 วัน นับแต่กฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา อันจะทำให้การจัดการเลือกตั้งต้องขยับออกไปอีก 3 เดือน

ยิ่งหากพิจารณาตามมาตรา 9 ของร่างแก้ไขของ สนช. ซึ่ งระบุว่า “บรรดาการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการคัดเลือกและการ แต่ง ตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้ง ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่ พระร าชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้เป็นอันสิ้นผลไป นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ” ย่อมเท่ากับล้มกระบวนการคัดเลือกที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ และต้องเริ่มต้นนับหนึ่งกันใหม่

ส่วนเหตุผลที่ สนช. แสดงความเป็นห่วงว่าการเร่งแต่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งของ กกต.ชุดปัจจุบันอาจเป็นการไม่ถูกต้องเหมาะสม เพราะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านรอ กกต.ชุดใหม่ที่อยู่ระหว่างขั้นตอนรอปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนั้น ในทางปฏิบัติก็ ไม่ใช่ ปัญหา เพราะเมื่อ กกต.ชุดใหม่มาปฏิบัติหน้าที่ก็สามารถเข้าไปจัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือยกเลิกได้ต่อไปในอนาคต

การจะแก้กฎหมายเพื่อ แก้ปัญ หาตรงนี้จึงอาจถูกมองว่าต้องการไปล้วงลูกในขั้นตอนการ แต่งตั้งผู้ตรวจการเลือกตั้งหรือไม่ สอดรับกับที่นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ระบุว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้ง คือมือไม้ของ กกต. ไม่ใช่คนที่มาทำหน้าที่แทน กกต. เพราะอำนาจทั้งหมดอยู่ที่ กกต. ดังนั้น ต้องเลือกคนที่เขาไว้ใจได้มาเป็นหูเป็นตาแทนเขา นั่นคือเป้าหมายที่เราต้องมีไว้ แล้วทำไมถึงจะไปยุ่งกับคนอื่นเขา

อีกทั้งหน้าที่ออกกฎหมายของ สนช.นั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และหากจะมีปัญหาต้องแก้ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาของ สนช. ไม่ใช่มาเสนอแก้ไขย้อนหลังทั้งที่เพิ่งประกาศใช้ได้ไม่กี่เดือน อันจะบั่นทอนความเชื่อมั่นในภาพรวมการพิจารณากฎหมายของ สนช. ซึ่งที่ผ่านมามีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ทำนองเป็นสภาฝักถั่ว รวมทั้งถูกตั้งแง่ว่าการทำงานมีใบสั่ง

ยิ่งข้อมูลจากเว็บไซต์ไอลอว์ ระบุว่า ภายในระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา สนช.เห็นชอบกฎหมายไปแล้วไม่ต่ำกว่า 298 ฉบับ หาก สนช.มีพฤติกรรมกลับไปกลับมา แก้กฎหมายโดยที่ยังไม่ได้ใช้ ประชาชนจะมั่นใจได้อย่างไรว่ากฎหมายที่ สนช.ออกมาเป็นไปด้วยความรอ บคอบ และเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ประเทศชาติ อย่างแท้จริง

ขณะเดียวกันก็มีร่างกฎหมายอีกหลายฉบับที่ถูกยื้อไว้นาน อย่าง พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กับเวลาที่เหลืออยู่ไม่มาก สนช.ควรจะเร่งดำเนินการให้สำเร็จอย่างที่สังคมต้องการ ดีกว่ามาทำเรื่องสนองผู้มีอำนาจ ■

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
ก่อกำเนิดเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 โดยมี บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน) เป็นเจ้าของ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา สำนักงานเลขที่ 136 ถนน ณ ระนอง แยกสุนทรโกษา คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทร. 02-616-4000 โทรสาร. 02-616-4201, 02-616-4202

บรรณาธิการ	:	**วุฒิ นนทฤทธิ์**
Ext. 4224		e-mail : wut@posttoday.com
รองบรรณาธิการ	:	**พิเชษฐ์ ชูรักษ์**
Ext. 4230		e-mail : pichetc@posttoday.com
รองบรรณาธิการ	:	**ชลลดา อิงศรีสว่าง**
Ext. 4236		e-mail : choladai@posttoday.com
		ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ฝ่ายข่าวธุรกิจตลาด	:	**พรพรต ชัยศรีบุญเรือง**
Ext. 4251		e-mail : pornprotc@posttoday.com
ฝ่ายข่าวการเมือง	:	**วิษณุ นุ่นทอง**
Ext. 4229		e-mail : wissanun@posttoday.com
ฝ่ายข่าวแมกกาซีน	:	**ปณิฏา สุวรรณปาล**
Ext. 4256		e-mail : panitas@posttoday.com
ฝ่ายข่าวนโยบายเศรษฐกิจ	:	**เบ็ญจวรรณ รัตนวิจิตร**
Ext. 4247		e-mail : benchawanr@posttoday.com
ฝ่ายออกแบบ	:	**สุไลมาน ดือราแม**
Ext. 4267		e-mail : sulaimand@posttoday.com
		หัวหน้าข่าว
ฝ่ายข่าวการเงิน	:	**ชีวรัตน์ กิจนภาธนพงศ์**
Ext. 4239	:	e-mail : shewaratk@posttoday.com
ฝ่ายข่าวหุ้น-ตลาดทุน	:	**เจียรนัย อุตะมะ**
Ext. 4242		e-mail : jiaranaiu@posttoday.com
ฝ่ายข่าวต่างประเทศ	:	**นันทิยา วรเพชรายุทธ**
Ext. 4263		e-mail : nantiyaw@posttoday.com
ฝ่ายข่าวกีฬา	:	**เปรมวดี ปานทอง**
Ext. 4264		e-mail : premvadeep@posttoday.com
ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ	:	**วิมลพรรณ ปีตธวัชชัย**
Ext. 4226		e-mail : vimolphunp@posttoday.com
ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ	:	**สมาน สุดโต**
Ext. 4225		e-mail : samarns@posttoday.com
ฝ่ายโฆษณาดิสเพลย์	:	โทร 02-616-4441
		e-mail : display@bangkokpost.co.th
ฝ่ายโฆษณาแยกประเภท	:	โทร 02-616-4388
ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์	:	โทร 02-616-4444

ยกฟินเทคเทียบแบงก์
ฝันไกลแต่ไปถึงยาก

นรินรัตน์ พรหมพิทักษ์

เมื่อไม่กี่สัปดาห์ก่อนหน้านี้ ความเคลื่อนไหวหนึ่งที่ไม่ได้เป็นกระแสเปรี้ยงปร้างนัก แต่ก็สร้างความน่าประหลาดใจไม่น้อยได้เกิดขึ้นในสหรัฐจากการที่กระทรวงการคลังและสำนักงานกำกับดูแลทางการเงินสหรัฐ (โอซีซี) เปิดให้บรรดาบริษัทฟินเทคสามารถขอรับใบอนุญาตพิเศษสำหรับให้บริการทางการเงินได้เป็นครั้งแรก เพื่อหวังปูทางสู่การดึงนวัตกรรมเข้ามายกเครื่องภาคธนาคารสหรัฐ

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นขณะที่ภาคฟินเทคของสหรัฐกำลังขยายตัวต่อเนื่อง โดยรายงานจากกระทรวงการคลัง ระบุว่า นับตั้งแต่ปี 2010 จนถึงไตรมาส 3 ของปี 2017 มีบริษัทฟินเทคเกิดใหม่กว่า 3,330 แห่ง โดย 40% เน้นดำเนินงานด้านธุรกรรมการเงินโดยเฉพาะ

ด้วยเหตุนี้สหรัฐจึงหวังกระตุ้นการเติบโตของภาคฟินเทคในประเทศเพื่อไล่ตามทั่วโลก โดยเฉพาะฝั่งยุโรปและเอเชียที่ธุรกิจฟินเทคกำลังคึกคัก เห็นได้จากการลงทุนในบรรดาฟินเทคทั่วโลก ก็เพิ่มขึ้นมา 3 เท่าจากปี 2010 มาอยู่ที่ 2.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 7.3 แสนล้านบาท) เมื่อปี 2017

การขยับตัวล่าสุดจึงนับเป็นหนึ่งในการพยายามปลดล็อกภาคธนาคารของสหรัฐ หลังการผลักดันแก้ไขกฎหมายดอดด์-แฟรงก์ในช่วงที่ผ่านมา เพื่อผ่อนปรนให้สถาบันการเงินสามารถลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ได้มากขึ้น

สำหรับใบอนุญาตใหม่ของโอซีซีนั้น จะเปิดทางให้บริษัทฟินเทคที่ให้บริการปล่อยเงินกู้ออนไลน์แบบ P2P สามารถให้บริการทางการเงินได้ทั่วประเทศ คล้ายคลึงกับใบอนุญาตที่ออกให้กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการขยายขอบเขตการบริการ

แต่เดิมนั้นหากต้องการให้บริการแบบครอบคลุมทั้งประเทศ บริษัทฟินเทคมีทางเลือกอยู่ 2 แบบ คือยื่นขอใบอนุญาตจากแต่ละรัฐ เช่น SoFi บริษัทให้บริการสินเชื่อออนไลน์จากรัฐแคลิฟอร์เนีย ที่เดินเรื่องขอใบอนุญาตจากทั้ง 50 รัฐ ขณะที่ระยะเวลาในการออกใบอนุญาตของแต่ละรัฐก็ไม่เท่ากัน โดยมาร์เก็ตวอชต์รายงานว่าบางรัฐอาจใช้เวลาเพียงไม่กี่วัน ขณะที่อีกหลายรัฐ เช่น รัฐแคลิฟอร์เนียอาจใช้เวลานานถึง 1 ปีครึ่ง

ส่วนทางเลือกที่ 2 หากไม่ต้องการยื่นขอใบอนุญาตก็ไปจับมือกับธนาคารท้องถิ่นเพื่อให้บริการปล่อยเงินกู้ เช่น กรณีของ LendingClub ฟินเทคจากรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยวอลสตรีท เจอร์นัล รายงานว่า ธนาคารชุมชนกว่า 200 แห่งลงนามสัญญาเป็นพันธมิตรกับบริษัทแล้วนับตั้งแต่ปี 2015

ด้วยเหตุนี้ใบอนุญาตพิเศษจากทางโอซีซีจึงไม่ต่างอะไรจากการเปิดทางเลือกที่ 3 ขึ้นมา คือการให้บริษัทฟินเทคสามารถยื่นขอใบอนุญาตแค่ใบเดียว แล้วให้บริการทางการเงินได้ทั่วประเทศ และไม่จำเป็นต้องไปพึ่งพาแบงก์ท้องถิ่นอีกต่อไป

แม้สหรัฐคาดหมายให้การออกใบอนุญาตใหม่นี้ ช่วยขับเคลื่อนภาคธนาคารและภาคฟินเทคที่ยังตามหลังฝั่งยุโรปและเอเชียอยู่ แต่ความเคลื่อนไหวล่าสุดก็อาจไม่ได้เร่งเกียร์สู่การเปลี่ยนแปลงได้อย่างที่หวังไว้

ความท้าทายอย่างแรกคือศักยภาพในการบริหารงานของบริษัทฟินเทคให้เป็นไปตามระเบียบบังคับใหม่ โดยบริษัทฟินเทคที่ต้องการขอใบอนุญาตพิเศษจะต้องถูกกำกับดูแลอย่างเข้มงวดขึ้น คล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการสภาพคล่อง เงินทุน และสัดส่วนการกันสำรอง แม้โอซีซีไม่ได้ระบุชัดเจนว่าบริษัทฟินเทคกลุ่มดังกล่าวจะต้องทำแบบทดสอบความเสี่ยงภาคธนาคาร (สเตรสเทสต์) ด้วยหรือไม่ แต่ก็คาดว่าจะต้องยื่นแผนการจัดการความเสี่ยงทางการเงิน ที่ประกอบด้วยแนวทางการฟื้นฟูความแข็งแกร่งในกรณีเกิดวิกฤต รวมถึงแนวทางการขาย ควบรวม หรือเลิกกิจการในกรณีที่กลยุทธ์การฟื้นฟูดังกล่าวไม่ได้ผล

ข้อกำหนดดังกล่าวของโอซีซีนี้นับเป็นอุปสรรคสำคัญไม่น้อย เนื่องจากบริษัทฟินเทค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตาร์ทอัพไม่ได้มีทุนหนาเหมือนธนาคาร อีกทั้งยังมีรูปแบบธุรกิจที่แตกต่างไป การต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ว่าจึงเป็นเรื่องยาก โดยโอซีซีได้เพิ่มข้อกำหนดนี้ขึ้นมา หลังถูกกลุ่มแบงก์และหลายฝ่ายตั้งคำถามเกี่ยวกับการกำกับดูแลความเสี่ยงจากบริษัทฟินเทค

“บริษัทฟินเทคส่วนใหญ่จะไม่เลือกทางนี้ แม้ว่าใบอนุญาตใหม่จะช่วยให้กระบวนการยื่นขอทำธุรกิจง่ายขึ้น แต่ก็เพิ่มกฎมากมายเข้ามา เช่น สัดส่วนการกันสำรอง และการถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวด มีเพียงบริษัทฟินเทคที่แข็งแกร่งและมุ่งหวังสูงเท่านั้นที่จะลองดู” โจ แอน แบร์ฟุต ซีอีโอของบริษัทฟินเทค แบร์ฟุต อินโนเวชั่น กรุ๊ป กล่าว

ขณะเดียวกัน บริษัทฟินเทคยังมีทางเลือกอื่นที่ง่ายกว่า คือการไปเป็นพันธมิตรกับแบงก์อย่างที่บริษัทฟินเทคหลายแห่งทำอยู่ในปัจจุบัน เพื่อดูแลแค่การเอาฟินเทคไปใช้ปรับปรุงบริการทางการเงิน โดยผลสำรวจของบริษัทเคปเจมินล่าสุด พบว่า บริษัทฟินเทคในสหรัฐกว่า 70% ยังคงให้ความสำคัญกับการไปเป็นพันธมิตรกับแบงก์มากกว่า

นอกจากนี้ การหันไปเจาะตลาดท้องถิ่นโดยเฉพาะยังเป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจกว่า โดย เจฟฟรี เกอร์ริช ผู้เชี่ยวชาญด้านธนาคารชุมชน และประธานบริษัทที่ปรึกษาเกอร์ริช สมิธ ทัก คอนซัลแทนต์ส เปิดเผยว่า บริษัทฟินเทคจำนวนมากนิยมหาทางซื้อกิจการ “ไมโครแบงก์” หรือธนาคารชุมชนขนาดเล็กในท้องถิ่น ซึ่งเกอร์ริช ระบุว่า ข้อเสนอเข้าซื้อธุรกิจดังกล่าวยังรวมถึงใบอนุญาตที่ธนาคารมีอยู่แล้ว การประกันเงินฝากกลาง และการสามารถขยายสาขาไปได้เกือบทุกที่ทั่วประเทศ

“การเสนอซื้อกิจการดังกล่าวรวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการขอใบอนุญาตสำหรับฟินเทค” เกอร์ริช กล่าว

ขณะที่ความท้าทายถัดมาคือมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค โดยใบอนุญาตใหม่นั้นเปิดทางให้ไม่ต้องยื่นขอใบอนุญาตจากแต่ละรัฐ หมายความว่าบริษัทฟินเทคไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎบางอย่างของรัฐ รวมถึงมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้วยเช่นกัน ซึ่งก่อความวิตกเกี่ยวกับแนวทางการชดเชยความเสียหายให้ผู้บริโภค โดยเฉพาะหากเกิดกรณีการโจมตีทางไซเบอร์ขึ้น

การออกใบอนุญาตใหม่ให้บริษัทฟินเทคสามารถทำธุรกิจได้ทั่วประเทศเหมือนแบงก์พาณิชย์ จึงถือได้ว่าเป็นก้าวที่กล้าสู่การเปิดรับนวัตกรรม แต่ก็เป็นเพียงก้าวแรกเท่านั้นในการดึงเทคโนโลยียกเครื่องภาคธนาคารของประเทศ ■

ปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 พัฒนาการและแนวคิด

คลังปัญญาโลก
รศ.ดร.จำนง สรพิพัฒน์
กรรมการสถาบันคลังปัญญาด้านยุทธศาสตร์ชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงทิศทางการพัฒนาและแนวโน้มเศรษฐกิจสังคมในเวทีโลก ต่างประเทศ และไทย ทุกคนดูจะใช้การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เป็นแกน ยุทธศาสตร์และนโยบายต่างๆ วันนี้ถูกกำหนดให้รับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีครั้งนี้ จึงสมควรกล่าวถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เป็นกิจจะลักษณะให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมและที่มาที่ไปของคำแห่งยุคคำนี้

การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 หรือการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 มาจากแนวคิดของศาสตราจารย์ Klaus Schwab นักคิด วิศวกร และนักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน ผู้ก่อตั้ง World Economic Forum ผู้เขียนหนังสือ The 4th Industrial Revolution และ Shaping The 4th Industrial Revolution อธิบายว่า การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 คืออะไร จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทางการเมือง ธุรกิจ เศรษฐกิจ และสังคมมนุษย์อย่างไร ใครจะได้และเสียประโยชน์ และรัฐควรควบคุมการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้อย่างไร ข้อเสนอของเขานำไปสู่การสร้างแผนยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม 4.0 ของรัฐบาลเยอรมัน

พัฒนาการปฏิวัติอุตสาหกรรม

Klaus แบ่งการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการเทคโนโลยีของมนุษย์ ที่เขาเรียกว่า “การปฏิวัติอุตสาหกรรม” ว่าจากอดีตถึงปัจจุบันมีมา 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 เริ่มเมื่อปลายศตวรรษที่ 18 เมื่อมีการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำ เป็นครั้งแรกที่มนุษย์ใช้พลังงานจากแร่ธาตุมาทดแทนแรงงานกล้ามเนื้อคนและสัตว์ ครั้งที่ 2 เกิดราวต้นศตวรรษที่ 20 เมื่อมีการค้นพบเทคโนโลยีสองตัว คือการผลิตไฟฟ้าแบบอุตสาหกรรม และการประดิษฐ์เครื่องจักรสันดาปภายในที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเครื่องจักรสันดาปภายนอก เช่น เครื่องจักรไอน้ำที่ใช้ถ่านหินในยุคก่อน ครั้งที่ 3 เกิดชัดเจนราวทศวรรษ 1980 เมื่อมีการประดิษฐ์คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะที่ใช้แพร่หลายระดับบ้านเรือน (ก่อนหน้านั้นมีคอมพิวเตอร์ แต่มีขนาดใหญ่มากและราคาแพง จึงไม่ได้ใช้แพร่หลายระดับบ้านเรือน)

สำหรับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดที่เป็นจุดเริ่มต้นคือการเกิดขึ้นของ**ระบบสื่อสารโทรคมนาคม (Communication Technology : IT) ผสานกับระบบคอมพิวเตอร์** อันเป็นผลจากการจับคู่ข้ามแพลตฟอร์มระหว่างเทคโนโลยีสองชนิดที่เดิมไม่ได้นำมาใช้เกี่ยวข้องกันและทำให้เล็กลงจนสามารถพกติดตัวเป็นครั้งแรกโดย สตีฟ จ็อบส์ กล่าวคือ ระหว่าง “โทรศัพท์” ซึ่งเดิมใช้เพื่อการสื่อสารอย่างเดียว กับ ”คอมพิวเตอร์” กลายเป็น “สมาร์ทโฟน”

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีข้ามแพลตฟอร์มนี้ทำให้เกิดโมเดลธุรกิจข้ามแพลตฟอร์ม เช่น Paypal เว็บไซต์ชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตที่ก่อตั้งโดย อีลอน มัสก์ เชื่อมเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตกับธุรกิจบัตรเครดิต ทำให้สามารถชำระเงินด้วยบัตรเครดิตผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และพัฒนาการโอนเงินผ่านเว็บไซต์ชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตอย่าง Paypal ไปสู่ผู้รับโดยตรง โดยไม่ต้องโอนผ่านธนาคาร ทำให้ธนาคารซึ่งอาศัยรายได้จากค่าธรรมเนียมหลายแห่งต้องลดขนาดหน่วยงานลง แนวโน้มนี้เป็นไปในทางเดียวกับธุรกิจอี-คอมเมิร์ซ ซึ่งทำให้ตัวกลางเดิมในการกระจายสินค้าอย่างสาขาของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในสหรัฐจำนวนมากต้องปิดตัวลง หรือเว็บไซต์จองตั๋วเครื่องบินและที่พักออนไลน์ที่มาแทนตัวแทนจำหน่ายตั๋วของสายการบิน เป็นต้น ในยุค 4.0 ผู้ให้บริการหรือผู้ค้าคนกลางแบบเดิมจึงถูกแทนที่ด้วยตัวกลางใหม่ในลักษณะนี้เกิดธุรกิจและเจ้าของธุรกิจหน้าใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ที่มีประสิทธิภาพกว่าเร็วกว่า และต้นทุนถูกกว่า

บางคนเรียกยุค 4.0 เป็น **ยุคเศรษฐกิจแบบดิจิทัล (Digital Economy)** เพราะต่อไปกระบวนการทำงาน การผลิต และการบริการทั้งหมดจะถูกควบคุมสั่งการโดยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นระบบที่ทำงานโดยรหัสตัวเลข (Digit) 0 และ 1 (คือการสั่งเปิด-ปิดสวิตช์ในวงจรไฟฟ้าในเครื่องคอมพิวเตอร์นั่นเอง) ในอนาคตระบบคอมพิวเตอร์จะไม่ได้อยู่แต่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่จะแพร่ไปควบคุมทุกอย่าง ทุกอุปกรณ์ และเชื่อมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ สื่อสารถ่ายทอดข้อมูลระหว่างกันได้

สรุป **การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 เริ่มในปลายศตวรรษที่ 20 จากการรวมตัวระหว่างเทคโนโลยีพื้นฐาน 2 ประการ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเป็นผลพวงจากเทคโนโลยีนาโน (ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้อุปกรณ์ต่างๆ มีขนาดเล็กลงได้)** โปรดติดตามผลกระทบและข้อเสนอเชิงนโยบายของไทยต่อการปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 ในตอนต่อไป ■